

Jakuba kus cesty odprevadím. Keď stretneme prvé deti, ktorých cesta sa križuje s našou, dám mu na plecía tašku a ako každé ráno aj teraz poviem, že ju má akúsi ťažkú, že čo v nej nosí, chůda dieťa, krivý chrbát, vyskočená platnička. On ma už aj tak nevníma, je jedno, čo mi z úst vypadne, Jakub už v duchu preskakuje s kamarátmi kaluže, už sa odo mňa odlupuje ako šupka a ja preto zvnútra vysychám. Poskočí, aby mu taška lepšie dosadla medzi lopatky. – Stihneš? – Spýta sa. – Stihnem čo? – Prísť do práce alebo poňho? – Pravdaže. Uvidíme sa poobede, neboj, – poviem mu a dám mu pusku na ucho. – Nezabudni. O piatej v telocvični. – Nezabudnem, – vravím trochu urazene, nikdy nezabudnem, on je ten, kto zabúda. Napravím mu ešte čiapku, šatku a nechám ho ísť. Dva razy sa otočí a zamáva mi. Potom sa spolu s tromi deťmi od skupiny odpojí a rozbehne a už preskakuje tie svoje kaluže, uteká dolu kopcom popri múre letného kina, taška sa mu na chrbte natriasa, voda fŕka spod čižmičiek. Ostatné deti sa šuchajú ďalej pomalým krokom, len jedno dievča sa rozhodne vrátiť späť. Jakub sa už neobzrie, a ja ho sledujem, kým jeho postavu ešte rozoznám medzi ostatnými deťmi a rodičmi na parkovisku pred školou. Zafúka, zo stromu, ktorý sa nakláňa ponad múr, spŕchne niekoľko listov a veľkých kvapiek, a ja mám chvíľu pocit, akoby sa zrýchľil čas.

V tej banálnej, každé ráno sa opakujúcej chvíli stojím v samom strede času, ktorý sa krúti okolo svojej osi ako detský vlčík a práve ja jediná som jeho osou, stojacou s rukami vo vreckách kabáta na kraji mokrého chodníka. Vlčík hvízda, okolo mňa krúži lístie a obaly od čokoládok z desiatových balíčkov, ktoré deti zjedli skôr, ako dorazili do školy. Som olúpaná, obnažená ako dužina plodu, každý list, ktorý sa o mňa obtrie, mi spôsobí trhlinu, každý kamienok vystrelený spod kolies okoloidúcich áut zostane zavŕtaný hlboko v mäse. Smútok a melanchólia kvapkajú z trhlín von, no nenasleduje úľava, len ďalšia zmäť protichodných pocitov, náhly stud a hnev. Prekrížim ruky a pošúcham si ramená, rany sa zalejú rýchloschnúcou miazgou, aby som nevykrvácala, a ja sa pohnem. Hore kopcom sa približuje dievča, čo sa rozhodlo vrátiť domov, dvaja chlapci s taškami prehodenými cez plece zas trielia dolu kopcom.

Bežím na stanicu, ledva stihnem kúpiť lístok. Vlak je špinavý a prekúrený, no je mi to celkom jedno, už sa nestážujem, len konštatujem. Prechádzam uličkou, sledujem tváre a postavy ľudí a hľadám kupé, v ktorom je viac voľných miest ako tých obsadených, no také sa v tomto vlaku nenachádza. Odhadujem, kto z pasažierov by mohol byť mojím potenciálnym klientom, teda kto je podľa výšky mesačného príjmu sociálny prípad alebo občan v hmotnej núdzi a kto skôr či neskôr navštívi kanceláriu bezplatnej právnej pomoci, on sám alebo príbuzní po jeho smrti. Tak ako vždy, aj dnes dúfam, že ma žiaden z bývalých klientov nespozná a nebude mi v priechode medzi dvoma vŕzgajúcimi vagónmi vykladať, akým smerom sa uberá jeho život, nebude nadávať ani na mňa, ani na štát, ani na cigánov, kapitalistov, či krízu a nebude prosiť o pomoc. Dúfam, že dnes nestretnem nikoho známeho. Dúfam, že sa vagón neodpojí alebo sa za jazdy nerozletia prastaré dvere rozheganej súpravy a mňa neodhodí víchor medzi haldy stavebného odpadu pod železničným násypom. Každá cesta ranným vlakom je plná nástrah a nebezpečenstiev, cítiť, ako sa ľudia chůlia do seba, vnárajú do svojich mobilov, ako sa obávajú kontaktu, otázky, mimovoľného dotyku cudzej nohy.

Nájdem kupé s jediným voľným miestom, no je to prémiové miesto pri okne, vedľa chlapca s modrým čírom. Kožený vybíjaný krivák pôsobí nedobytné, no chlapec na mňa pozrie

povzbudivo. Predsa zaváham – prečo je prázdne práve to exkluzívne miesto? Preletím tváre. Pri dverách sedí staršia pani, oproti otrávená mladá žena, otrávený muž, zrejme otec, a dievčatko z ktorého priam srší radosť z cestovania medzimestskou hromadnou dopravou. Žiadni adepti z úseku sociálnej pomoci. Všetci okrem dievčatka mlčia, všetci vyzerajú dokonale nezúčastnene, akoby tam ani neboli, akoby sa ich táto útrpná cesta netýkala, všetci vrátane mňa sa snažia zrást s preglejkovým obložením vozňa druhej triedy. Staršia pani je trochu vydesená, zjavne necestuje často. Mladý otec civie do stropu, mladá matka sa zaoberá nitkou trčiacou z jej fairtrade-bio-eko šiat neurčitej farby a obludného strihu, pozošívaných z farebných kúskov, pod šatami úspešne skrýva svoj éterický pôvab, z ktorého by iná žena vyžmýkala vizuálne pomerne atraktívny kapitál. Chlapec s čírom napriek svojmu punkovému oblečeniu dráždivo vonia, a keď žuje žuvačku, sánka sa mu pekne vykrojí a z chlapca je hneď muž, na ktorého sa dobre aspoň pozerá. O dva-tri roky ho uzemní stabilná práca, hypotéka z neho zoškrabe všetky tie zbytočné krikľavé naplaveniny a bude po punku.

Opriem si čelo o sklo. Vlak sa pohne. Za oknom sivá krajina. V pravidelných intervaloch rozmazaný obraz pretínajú stĺpy lemujúce trať. Novembrové polia nasiaknuté vodou, v mlákach sa mihajú koruny stromov, čierne čiary, konáre, kamene, stopy v blate, popri trati chvíľu mastí pes, breše na rachotiacu súpravu. Spadnuté lístie odkrýva čierne skládky, vrecia so stavebným odpadom, chladničky, práčky, matrace, celé kusy domácností vydedené v struhách a kanáloch medzi násypom a cestou, ktorá niekoľko kilometrov beží paralelne so železničnou traťou. Rozprší sa, krížom cez okno, takmer súbežne s obzorom šľahajú kvapky vody a štiepia už aj tak dosť skreslený obraz na malé ostré úlomky. Dievčatko sa začne mrviť, otec svoj zrak bezpečne zasekne do medzery medzi hlavami spolutrpiacich, mamička trpezlivo vyťahuje po milimetroch nitku zo svojich šiat a namotáva ju na ukazovák. Šaty sa párajú, rozpadávajú na malé farebné dieliky, žene vypadne prsník. Mohol by, bolo by veselšie. Chlapec s čírom sústredene hladká telefón. Jeho nezúčastnenosť nie je křčovitá ani hraná, jeho vnímanie je v tej chvíli kompletne presmerované mimo vlakovú súpravu, s tou ho spája jedine služba bezplatného wifi pripojenia.

Dievčatko začne impulzívne kopat' nohami a pani sediaca naproti sa nebadane pohne. Všetko vidím čiastočne periférne, čiastočne v odrazoch na mokrom okne, obrázky sa miešajú. Na mužovej hlave sa kníšu parohy z konárov, žena má na tvári masku zo sčernetých slnečnicových hlavičiek, hniúcich na poli, ktoré sa roztahuje okolo trate. Dievčatko kope nohami čoraz razantnejšie, vzduch v uzavretom priestore hustne miesený rytmickými pohybmi svetlomodrých pančušiek. Pani sa celá scvrkne, stiahne svoje nohy pod sedačku a pevnejšie oboma rukami zovrie čiernu kabelu, ktorú má celý čas položenú na kolenách. Odkáže si. Dievča zdvihne oči a premeria si pani pohľadom, ten sa v úrovni kabely zmení zo zvedavého na vyzývavý. Posunie sa dopredu, pančušky sa blysnú v dvoch rýchlych švihoch, pani ťažko vzdychne a pozrie na matku. Tej už modrie konček ukazováka stiahnutý nitou a o to, čo sa deje vedľa nej, nemá záujem, vyzerá, akoby si priškrtila aj prívod krvi do mozgu. Pani si odkáže ešte raz, dievča sa ostentatívne odvráti a zahrá nezáujem, no o chvíľu už nožičky kmitajú zas. – Mohli by ste svojej dcérke povedať, aby ma nekopala? – Spýta sa pani, tón jej hlasu aj v krátkej vete stihne preskočiť od hnevu k ospravedlňujúcemu porozumeniu. Matka prekvapene mykne rukou, nitka sa s krátkym lupnutím pretrhne, jej interné potrubia sa uvoľnia, zlomok sekundy zmätene hľadá v priestore pevný bod. Nájde ho. Koniec nite sa hompáľa nad jej kolenom a to ju nahnevá, kým vystúpi, ešte mohla vytiahnuť niekoľko centimetrov, ešte mala rezervu. – Viete, my naše dieťa vychovávame tak nejako... slobodnejšie. Rozumiete, nech sama príde na to, čo sa patrí a čo nie. Hádám jej nebudem niečo prikazovať! – Pani sa pozrie na otca dievčaťa. Otec však nie je prítomný, a aj keď matka vraví my, on nie je my, on pre tú chvíľu stal súčasťou materiálneho vybavenia kupé. Dievčatko sa zachichoce, nožičky sa opäť rozkmitajú, ukončia tento krátky rozhovor. Pani si sadne bokom, kolená pritisne ku dverám, čiernu kabelu postaví

pred seba ako štít a schúli sa do svojej bezbrannosti. Skrčená v medzigeneračných úvahách prečká posledných päť minút cesty.

Krajina za oknom sa mení. Pribúdajú budovy, ploty, stĺpy, koľaje sa štiepia a rozvetvujú, niektoré podlezú vráta areálu fabriky, niektoré končia zatavené v kuse betónu. Nefunkčné haly s vytlčenými oknami, dažďom vymyté nečitateľné nápisy na múroch a strechách. Ošarpané fasády budov prekrývajú veľkoplošné reklamy a ako farebné leukoplasty pre deti nalepené na tele mesta odvádzajú pozornosť od otvorených povrchových zranení. Vlak vchádza do mesta nekonečných nákupov, zábavy, perspektív a prosperity, radosť z vyslobodenia cítiť aj v kupé. Pani sa opatrne postaví, svoj čierny štít položí na sedadlo a pustí sa uväzovať zložitý uzol na šatke. Tatko je opäť prítomný, kontroluje telefón. Matka niekde schovala vzácnu nitku, pátram po nej na zemi, na prázdnom sedadle, no nitky niet. Trpne mi noha, postavím sa na ňu, opriem o okno a zatnem zuby. Vlak stojí, ľudia sa sunú uličkou.

Chlapec s čírom vstane tiež, pretiahne sa a prehodí si cez plece remeň tašky. Pri dverách sa pristaví, obráti tvárou k nám, vytiahne z úst žuvačku a prilepí ju dievčatku do vlasov, do rovno zastrihutej ofinky nad prekvapenými očkami. – Aj my sme mali doma takú slobodnejšiu výchovu, – povie a vyjde z kupé. Slnko prerazí klenbu sivých oblakov.